

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Elementy przestrzeni geograficznej i relacje między nimi we własnym regionie – prezentacja wyników badań i obserwacji terenowych.

Klasa III, Blok V; R Dział XVI(1, 2,4,8)

Cel: prezentacja danych o miejscowości/regionie na temat gospodarki, jakości życia mieszkańców, stanu środowiska przyrodniczego oraz perspektyw rozwojowych.

Uczeń:

- wykorzystując dane pozyskane w trakcie badań terenowych, analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego lub usługowego na środowisko przyrodnicze, rynek pracy, jakość życia ludności i rozwój gospodarczy najbliższego otoczenia oraz przedstawia wyniki tych analiz w postaci prezentacji lub posteru;
- analizuje dostępność i ocenia jakość wybranych usług (np. edukacyjnych, zdrowotnych, rekreacyjnych, handlowych) w najbliższej okolicy (ulicy, dzielnicy miasta, wsi) na podstawie badań terenowych z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety;
- na podstawie obserwacji oraz dostępnych materiałów źródłowych (np. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, geoportalu, zdjęć satelitarnych) wyróżnia główne funkcje i dokonuje oceny zagospodarowania terenu wokół szkoły;
- prezentuje zebrane i opracowane dane dotyczące własnego regionu;
- dokonuje analizy mocnych i słabych stron miejscowości zamieszkania lub dzielnicy dużego miasta oraz zagrożeń i szans jej rozwoju.

Metody/Techniki/Formy pracy: metoda projektu – prezentacja, w grupach indywidualnie, dyskusja moderowana, analiza SWOT, samoocena.

Środki dydaktyczne: plan miasta, mapa topograficzna lub turystyczna, prezentacje multimedialne, poster, portfolio, laptop, rzutnik, ekran, arkusze samooceny.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna:

- Nauczyciel podaje temat i cele lekcji (trzeciej z cyklu o miejscowości i regionie) oraz przypomina, że sposób ich realizacji został ustalony na 1-szej lekcji, tj. poprzez prezentacje zebranych w terenie i opracowanych o regionie danych w tzw. grupach eksperckich.
- Uczniowie w domu opracowali wyniki ankiet i kwestionariuszy wywiadu, wyszukali brakujące dane ze źródeł internetowych, dokonali analizy zebranego materiału,

sformułowali wnioski i rekomendacje; wyniki opracowali w postaci prezentacji multimedialnych, plakatów, posterów i portfolio.

Faza realizacji:

- Uczniowie (liderzy grup) prezentują opracowania wyników badań terenowych w postaci prezentacji multimedialnych, posterów i portfolio, na forum klasy, w obecności zaproszonych gości, np. dyrektora szkoły, wójta gminy, burmistrza etc.
- Nauczyciel prowadzi dyskusję wśród uczniów – moderuje ją tak, by uczniowie sami dokonali podsumowania swojej pracy w grupach i sformułowali wnioski dotyczące przemysłu, handlu i usług, warunków życia ludności, zagospodarowania terenu i infrastruktury oraz środowiska przyrodniczego. Ostatnim akcentem realizacji lekcji jest postawienie uczniom pytania **„Co jest mocną, a co słabą stroną naszej miejscowości/regionu na podstawie waszych badań?”** – i zaproszenie każdej grupy eksperckiej do dokonania ANALIZY SWOT (w zakresie tematycznym danej grupy) na przygotowanych arkuszach papieru.
- Uczniowie: Prezentacja zapisów – sesja plakatowa; można dać szansę uczniom słabszym.

Faza podsumowująca: Nauczyciel podsumowuje pracę uczniów, chwali za zaangażowanie i rozdaje arkusze kryterialnej samooceny do wypełnienia przez każdą grupę; na ich podstawie wystawia uczniom oceny z geografii.

Komentarz metodyczny

Ważne, aby na podsumowaniu w szkole stworzyć uczniom okazję wypowiedzenia się nt. ich samodzielnej pracy w terenie, wyrażenia zadowolenia z realizacji zadań; warto zapytać, kto im najbardziej pomógł, czy chętnie wezmą udział w tego typu zajęciach w przyszłości, co by powtórzyli, co by zmienili, czy woleliby pracować w grupach czy samodzielnie etc. Warto też zapytać uczniów, czy praca w terenie w oparciu o metodę projektu sprzyjała rozwijaniu umiejętności i kompetencji przydatnych w dalszej nauce i w życiu codziennym. Nauczyciel powinien zwrócić uwagę na wypowiedzi uczniów nieśmiały, zamkniętych, aby odpowiednio zaprogramować dla nich zajęcia terenowe w przyszłości i wesprzeć w rozwijaniu kompetencji społecznych i komunikacyjnych.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (słownictwo angielskie: przemysł, usługi, handel, stan środowiska przyrodniczego, bezrobocie, zatrudnienie, kultura, turystyka, rekreacja), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.